

Kustavin kirjaston sijaintipaikan päättäminen

Kunnanhallitus 30.09.2024 § 174

Kustavin kunnanhallitus on kokouksessaan 2.9.2024 § 149 päättänyt kirjastopalvelujen toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi määrätä kunnanjohtajan käynnistämään keskustelut kirjastotoimen kuntayhteistyöstä kunnan yhteistyötahojen kanssa ja selvittämään kuntayhteistyön vaihtoehtoiset toimintatavat ja tuomaan asian kunnanhallituksen päätettäväksi ilman aiheetonta viivytystä.

Asiasta on pidetty kuntien välinen yhteistyöneuvottelu, jossa on alustavasti keskusteltu mahdollisuudesta sopia asiantuntija-avusta omatoimikirjaston suunnittelussa. Muu mahdollinen yhteistyö kirjastopalveluiden kehittämiseksi on siirtynyt myöhempään ajankohtaan.

Kirjaston toiminnan kannalta on perusteltua linjata kirjastopalvelujen järjestämistavat ja kirjaston sijoittuminen siten, että palveluita on mahdollista tuottaa keskeytyksettä ja mahdollisimman pitkäjänteisesti. Tämän takia kunnanhallitukselle on valmisteltu vaihtoehtoiset järjestämistavat ja kehityspolut:

1. Kirjasto siirtyy uudelle kunnantalolle nykyisillä palveluilla siten, että sitä täydennetään omatoimikirjastolla.
2. Kirjastopalvelut siirretään palvelukeskuksesta Mainingin vuokratiloihin niiden vapautuessa kesäkuun alussa. Vaihtoehtoa voidaan täydentää kunnantalolla sijaitsevalla omatoimikirjastolla.
3. Kunnantalolle siirretään omatoimikirjasto, lehtien "lukusali" ja palvelupiste, josta tarjotaan muita kirjastolain sisältämiä palveluita. Tämän lisäksi jatketaan neuvotteluja mahdollisesta kuntayhteistyöstä muiden kirjastopalveluiden osalta. Siirtymäaikana voidaan noudattaa vaihtoehto 1:n järjestämistapaa.

Vaihtoehtojen vaikutusten ennakoarvioinnit esitellään kokouksessa.

Esittelijä kunnanjohtaja Rauno Peltola

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kunnanhallituksen kokouksessa.

Käsittely kokouksessa Kirjaston sijaintipaikan valmistelussa on laadittu päätöksen vaikutusarviointi kolmelle eri esittelytekstistä ilmenevälle vaihtoehdolle. Vaikutusarvioinnit esiteltiin kokouksessa ja otettiin pöytäkirjan oheismateriaaliksi.

Merkittiin tiedoksi, että Taivassalon kunnan kanssa on keskusteltu lähinnä asiantuntija-avun saamisesta omatoimikirjaston toiminnalliseen suunnitteluun. Omatoimikirjaston edellyttämien teknisten ratkaisujen osalta suunnitelmat ja valmiudet ovat kuuluneet kunnantalon urakoitsijan toimitussisältöön.

Kunnanjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen:

Kunnanhallitus päättää pyytää sivistyslautakunnan lausunnon asiasta siten, että lausunnon on oltava käytettävissä kunnanhallituksen kokouksessa 21.10.2024. Kunnanhallituksen esityslista julkaistaan torstaina 17.10.2024, johon mennessä lausunto on toimitettava. Mikäli lausuntoa ei anneta asetetussa määräajassa, kunnanhallitus ratkaisee asian lautakuntaa enempää kuulematta.

Kunnanhallituksen päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 08.10.2024 § 99

Esittelijä

kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri Anna Leimola

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta antaa kokouksessa harkitsemansa lausunnon.

Päätös

Laura Nummela poistui ennen asian käsittelyä esteellisenä hallintolain 28.1 § 3 perusteella. Essi Lindroth toimi asian käsittelyn ajan puheenjohtajana.

Sivistyslautakunta päättää lausua Kustavin kunnan kirjaston sijoituspaikasta seuraavaa: Sivistyslautakunta näkee sijoitusvaihtoehdon 1. tässä tilanteessa parhaimmaksi vaihtoehdoksi. Vaihtoehto mahdollistaa kirjaston työntekijöiden sijoittumisen samaan rakennukseen muiden kunnanviraston työntekijöiden kanssa. Vaihtoehto 1. mahdollistaa myös muiden yhteistyömahdollisuuksien jatkokehittämisen ja selvittämisen. Kustannussäästöt ovat myös merkittäviä, kun kirjastotilat sijoittuvat kunnanviraston yhteyteen. Vuokrista säästyvät varat tulee käyttää kirjasto- ja kulttuuritoiminnan käyttöön tulevan lisärakennuksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Sivistyslautakunta ehdottaa hankevalmistelun aloittamista kirjaston ja kulttuuritoiminnan käyttöön tulevan lisärakennuksen rakentamisesta uuden kunnanviraston yhteyteen mahdollisimman pikaisesti, mielellään vuoden 2024 puolella. Uuden tilan suunnitteluun on otettava heti mukaan viranhaltijat sekä tilan käyttäjät. Kommunikaation parantaminen on edellytys tilojen suunnittelussa, kunnan päätöksenteossa ja kaikessa toiminnassa.

Täytäntöönpano

kunnanhallitus

Kunnanhallitus 21.10.2024

103/12.03.02/2024

Sivistyslautakunta on kokouksessaan 8.10.2024 antamassaan lausunnossa katsonut, että sijoitusvaihtoehdon 1. mukainen kirjaston sijoittaminen uudelle kunnantalolle nykyisillä palveluilla siten, että sitä

täydennetään omatoimikirjastolla, on parhain vaihtoehto. Lausunnossa todetaan myös, että kyseinen vaihtoehto mahdollistaa myös muiden yhteistyömahdollisuuksien jatkokehittämisen ja selvittämisen.

Lisäksi kirjastonhoitaja-kulttuurisihteeri on sivistyslautakunnan pöytäkirjaan liitettyssä kirjoituksessa avannut ansiokkaasti käsitystään eri vaihtoehtoista ja päätöksenteossa huomioitavista asioista. Hänen käsityksensä mukaan yhteistyön lisäämistä tarkoittavaa vaihtoehtoa ei tule lainkaan harkita.

Kirjastojen toimintaympäristön muutos on vähitellen johtanut siihen, että suuntaus kirjastopalveluissa on muuttunut aiemmista kokoelmaorientoituneista palveluista kohti käsitystä, jonka mukaan kirjastokokoelman laatu on sen kokoa tärkeämpi ominaisuus. Tämän mukaisesti on mahdollista edistää kirjastojen resurssien saatavuutta kuntalaisille e-kirjastojen ja Vaski -kirjastojen yhteistyön kautta. Lainaustapahtuman automatisoiminen mahdollistaa panostamisen uusien palvelujen ja niiden vaikuttavuuden arviointien kehittämiseen. Esimerkiksi Kimppa-kirjastot ovat kirjastopolitiikoillaan pyrkineet suuntaamaan kohti yhteisiä kokoelmia ja niiden kehittämistä kirjastokohtaisine poikkeuksineen.

Kuntayhteistyö on edelleen merkittävässä roolissa erityisesti pienten kuntien pyrkiessä tehostamaan toimintaansa, parantamaan palveluidensa saatavuutta ja henkilöstöresurssien tehokasta käyttöä. Samalla vähennetään pienille kunnille luonteenomaista henkilöstöriskiä esimerkiksi helpottamalla sijaisten saantia.

Vaihtoehdon 1. toteuttaminen ilman julkituotua tahdonilmaisua kuntayhteistyön tiivistämisestä ei edistäisi riittävästi Kustavin kirjaston vastaista kehittämistä ja palvelujen nykyaikaistamista. Kirjastoyhteistyön toiminnallista sisältöä ei ole mahdollista esittää yksityiskohtaisesti, koska sen toteuttamiseen osallistuu yksi tai useampia kuntia. Yhteistyön toiminnallinen sisältö on riippuvainen näiden keskustelujen lopputuloksesta. Mahdollisen yhteistyön sisältö ja vaikutusten arvioinnit tuodaan kuitenkin erikseen luottamushenkilöiden päätettäväksi.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 2.9.2024 § 149 määrännyt kunnanjohtajan käynnistämään keskustelut kirjastotoimen kuntayhteistyöstä kunnan yhteistyötahojen kanssa ja selvittämään kuntayhteistyön vaihtoehtoiset toimintatavat sekä tuomaan asian kunnanhallituksen päätettäväksi ilman aiheetonta viivytystä.

Päätöksen johdosta on käyty alustavia keskusteluja asiantuntija-avusta itsepalvelukirjaston suunnitteluun.

Vaihtoehto 1. mukainen päätös olisi ristiriidassa kunnanhallituksen aiemman päätöksen kanssa, vaikka se ei periaatteessa estäisi keskustelujen käymistä. Tämän vuoksi kunnanjohtajan päätösehdotukseen sisältyy tarkempi linjaus sijoituspäätökseen liittyvistä toimista.

Esittelijä

kunnanjohtaja Rauno Peltola

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että

- 1) Kirjaston toiminta siirretään vaihtoehto 1. mukaisesti uudelle kunnantalolle suunniteltuun tilaan siten, että palvelut sisältävät myös omatoimikirjaston;
- 2) Kunnanhallituksen päätöksen 2.9.2024 § 149 perustuvaa kunnanjohtajan toimeksiantoa jatketaan siten, että valmistelun edistymisestä raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain ja
- 3) Kirjaston palveluiden käytöstä ja kehittämisestä järjestetään kuntalaiskysely tammikuun loppuun 2025 mennessä.

Kunnanhallituksen päätös

Täytäntöönpano